

De toekomst van de audit

Onze visie op een sterke accountancysector

September 2024

[kpmg.nl](https://www.kpmg.nl)

Voorwoord 3

Dit betekent
kwaliteit voor ons 4

Tijdslijn
Kwaliteitsinitiatieven 14

Over KPMG 15

Bouwstenen voor kwaliteit

Een open cultuur
gericht op
kwaliteit

6

Een krachtig
intern
kwaliteitsstelsel

7

Samen investeren
in kwaliteit en
innovatie

8

Hoge kwaliteit in
een sterke keten

9

Vertrouwen
vergroten met
toezicht

10

Verwachtingen
waarmaken

11

Inzicht geven in
niet-financiële
informatie

12

Samen sterk
voor het
publiek belang

13

Beste lezer,

De wereld om ons heen wordt complexer en sneller. De ontwikkeling van nieuwe technologieën en het toenemend belang van duurzaamheid veranderen onze kijk op economie en maatschappij. Een onderneming is meer dan financiële cijfers. Niet-financiële thema's zoals ESG en AI zijn van essentieel belang.

Onze controles veranderen mee. Met continue aandacht voor een sterke ethische cultuur, gebruiken wij baanbrekende AI om controle-informatie te verkrijgen, automatiseren onze processen en betrekken ESG in alles wat wij doen. Dit vergroot onze efficiëntie en, belangrijker, verhoogt de kwaliteit en betrouwbaarheid van ons werk. Zo hebben onze accountants de focus op waar het écht om gaat: het publiek belang dienen.

In dit boekje laten we zien wat wij doen we om de kwaliteit van onze controles hoog te houden en waar nog kansen liggen. Kortom, alles voor een sterke accountancysector.

Graag gaan we in gesprek over onze visie!

Hartelijke groeten,

Mariska van de Luur
Head of Assurance

Meer weten?
Scan de code
voor meer
informatie over
onze auditkwaliteit

Dit betekent kwaliteit voor ons

Onze visie op kwaliteit

Kwaliteit is meer dan voldoen aan de standaarden. Kwaliteit betekent ook dat we relevante inzichten bieden op thema's die de maatschappij van ons verlangt. Uiteraard betekent kwaliteit ook dat we onszelf blijven verbeteren in alles wat we doen.

Wat doet een accountant?

De eisen van een traditioneel accountantskantoor veranderen en KPMG loopt voorop. Onze accountants controleren de jaarrekening van organisaties met als doel om investeerders en maatschappelijke stakeholders zekerheid te geven over de getrouwheid van de cijfers. Nieuwe regelgeving en maatschappelijke verwachtingen vereisen dat bedrijven informatie openbaar maken over hun bestuur, interne processen, arbeidspraktijken en duurzaamheidsreferenties.

Als hoeder van het maatschappelijk verkeer vervullen accountants een belangrijke rol in de economie. Ze hebben een signalerende functie bij eventuele fraude, maar beschikken niet over opsporingsbevoegdheden. Een accountantscontrole is geen fraude-onderzoek.

Voordat iemand zich accountant mag noemen is een speciale opleiding nodig. De titel accountant is beschermd in Nederland. Onze accountants doen jaarlijks meer dan 1.400 wettelijke controles.

Dit betekent kwaliteit voor ons

Kwaliteit: het speelveld

Onze accountants voegen zekerheid toe aan informatie. De informatievoorziening komt tot stand in een keten die zo sterk is als de zwakste schakel.

Wetgever

Hoogwaardige wetgeving borgt een sterke keten

Toezichhouder

Toezicht op de hele keten vergroot het vertrouwen

Een open cultuur gericht op kwaliteit

Onafhankelijkheid en integriteit vormen de basis van onze kwaliteitsgerichte cultuur. We bevorderen een lerende organisatie waarbij fouten maken mag, zolang we ervan leren. We moedigen onze professionals aan om zich kwetsbaar op te stellen en dóór te vragen. Dat begint met de juiste toon aan de top.

Wat doet KPMG?

- Een gezonde werk-privébalans is belangrijk. Daarom doen we doorlopend onderzoek naar het (mentale) welzijn onder onze mensen en heeft iedere KPMG'er laagdrempelige toegang tot professionele hulp.
- Onze accountants besteden gemiddeld meer dan een halve dag per week aan training en opleiding. Het is belangrijk dat hier ruimte voor wordt gemaakt.
- 100% foutloos kan niet. Ruimte om van fouten te leren is belangrijk, maar roekeloos gedrag tolereren we uiteraard niet.
- Een onafhankelijke raad van commissarissen ziet sinds 2015 op de uitvoering van onze kwaliteitsagenda en bestuursaanstellingen.
- Naar aanleiding van de recente examenfraude in de sector is een cultuurprogramma opgezet.

Waar liggen kansen?

- Betrek de kwaliteitscultuur van een accountantsorganisatie sterker in het toezicht, in aanvulling op dossierinspecties.

33%

MEER UREN
PER **CONTROLE**
SINDS 2018

AFNAME
OVERUREN
SINDS 2016

40%

TOEZICHTHOUDERS
POSITIEF OVER
CULTUUR

Een krachtig intern kwaliteitsstelsel

Kwaliteit begint met een krachtig intern kwaliteitsstelsel. Onze controles worden van begin tot eind gemonitord in een helder systeem van 'checks & balances' dat door de externe toezichthouder wordt getoetst. Het ISQM 1 stelsel is hiervoor het fundament.

Wat doet KPMG?

- Onze interne kwaliteitsscore is de afgelopen jaren constant sterk. Met een score van 94% compliance. Wij streven ernaar om dit naar 100% te krijgen.
- De AFM heeft in 2023 een EQCR onderzoek uitgevoerd. Wij nemen deze uitkomsten mee.
- Kwaliteit speelt een grote rol bij beoordelingen en beloningen. Een slechte kwaliteitsscore heeft direct invloed op de beloning.
- Onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) melden we de afgelopen 7 jaar gemiddeld meer dan 67,7 meldingen.

Waar liggen kansen?

- De juiste kwaliteitsindicatoren in de sector kunnen bijdragen aan het vertrouwen als de gebruikers deze indicatoren omarmen. Wij zijn bezig met de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport van de Kwartiermakers.
- Verplichte aanwijzing van een accountant bij organisaties die geen accountant kunnen contracteren zet onze acceptatieprocedure, een belangrijke waarborg in ons kwaliteitsstelsel, buitenspel.

KWALITEITSSCORE

2020 2021 2022 2023

78 84 84 82

GEMIDDELD

68

WWFT-MELDINGEN
PER JAAR (2017-2023)

AFM POSITIEF
OVER INTERN
KWALITEITS-
ONDERZOEK

Samen investeren in kwaliteit en innovatie

Innovatieve oplossingen zijn cruciaal om de kwaliteit te verhogen en de steeds complexere controles om te zetten in relevante inzichten. Samen met onze adviestak hebben we meer slagkracht en expertise om te investeren in nieuwe technieken. Ook gebruiken we AI-gestuurde technologie in onze controles.

Wat doet KPMG?

- Wij investeerden de afgelopen 4 jaar meer dan €100 mln in kwaliteit en innovatie. Met de inzet van toonaangevende technologieën transformeren we de controle en leveren we hogere kwaliteit.
- Ons multidisciplinaire model geeft ons de kans om specialisten uit de adviestak in te zetten. Dat doen we al bij meer dan de helft van de controles en dat wordt ieder jaar meer.
- We houden het beroep aantrekkelijk door de mogelijkheid te bieden om ervaring op te doen binnen audit én advies.
- Audit- en advies dienstverlening zijn volledig gescheiden in het oob-segment (o.a. beursfondsen, banken). Buiten dit segment behalen we slechts 7% van onze auditomzet uit adviesdiensten.

Waar liggen kansen?

- Organisaties worden complexer en de controles dus ook. Behoud van onze gezamenlijke innovatiekracht is belangrijk om het publiek belang in de toekomst te blijven dienen.
- Regelgeving en toezicht kan innovatie faciliteren en versnellen.

16%

NON-AUDIT
SPECIALISTEN IN
HET AUDITTEAM

€100+ MLN
INVESTERINGEN
IN KWALITEIT EN
INNOVATIE

SCHEIDING
TUSSEN AUDIT
EN ADVIES OP
KLANTNIVEAU

Hoge kwaliteit in een sterke keten

De keten van betrouwbare informatievoorziening is zo sterk als de zwakste schakel. Daarom zijn, naast accountants, ook de andere schakels essentieel voor de kwaliteit van informatie.

Wat doet KPMG?

- Wij investeren in een open en professioneel-kritische relatie met het auditcomité bij de gecontroleerde organisatie.
- Tijdens de aandeelhoudersvergadering geven wij inzicht in onze controlewerkzaamheden en beantwoorden wij vragen van investeerders. Nieuwe sectorrichtlijnen kunnen hierbij helpen.
- Het accepteren van klanten is gebonden aan eisen die we stellen, aan de klant en aan onszelf. Eisen rondom capaciteit en kennis. Dat betekent dat we niet alle opdrachten aannemen.

Waar liggen kansen?

- Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat wettelijke invoering van de ‘verklaring omtrent risicobeheersing’ (VOR) de kwaliteit versterkt.
- Een verplichte accountants aanwijzing zet de acceptieprocedure, een belangrijk waarborg binnen ons kwaliteitsstelsel, buiten spel. De Raad van State zet vraagtekens bij de proportionaliteit en doelmatigheid van de maatregel.

ACCOUNTANT TREEDT
OP BIJ **AANDEEL-
HOUDERS-
VERGADERING**

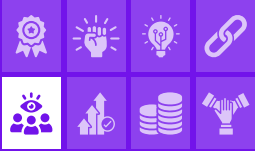

INVESTEREN IN
**RELATIE
MET
AUDITCOMITÉ**

EEN **‘VERKLARING
OMTRENT RISICO-
BEHEERSING’**
VERHOOGT
DE KWALITEIT

Vertrouwen vergroten met toezicht

Hoge kwaliteit begint bij onszelf. Toezichthouder AFM houdt ons daartoe sinds 2006 een kritische spiegel voor. Ook zijn er regelmatig controles van de PCAOB. Dat helpt bij het verhogen van de auditkwaliteit. Toezicht kan het vertrouwen nog verder vergroten.

Wat doet KPMG?

- Wij voeren een actieve dialoog met onze toezichthouders om de kwaliteit verder te versterken.
- De AFM voert regelmatig verkennende en toetsende onderzoeken uit.
- In samenwerking met de sector en toezichthouder kijken we naar mogelijkheden voor meer datagedreven toezicht.

Waar liggen kansen?

- Meer nuance in de beoordeling van geïnspecteerde dossiers versterkt de dialoog over kwaliteit. De weging 'voldoende/onvoldoende' is te eenvoudig.
- Tijdige terugkoppeling van inspecties vergroot en versnelt het leereffect.
- Een jaarlijks statement over de kwaliteit in de sector, zoals DNB dat doet over de banken, vergroot het inzicht en vertrouwen. Zo'n statement biedt de mogelijkheid om de voortgang binnen de accountancysector te monitoren, ook als het mandaat van de kwartiermakers is afgelopen.

TOEZICHT OP DRIE NIVEAUS

- DOSSIERS
- STELSEL
- CULTUUR

TIJDIGE TERUGKOPPELING INSPECTIES

JAARLIJKS STATEMENT OVER SECTOR- KWALITEIT

Verwachtingen waarmaken

Soms zit er een verschil tussen wat een accountant kan/mag en wat de maatschappij verwacht. Dat ondermijnt het vertrouwen in de accountant. Zonder vertrouwen is er geen kwaliteit.

Wat doet KPMG?

- Wij zijn transparant over kwaliteit. Samen met andere accountantsorganisaties delen we cijfers over kwaliteit. Ook beschrijven we onze rol bij fraudes. Zo vergroten we de transparantie over deze onderwerpen. Ook zijn onze accountants aanwezig bij aandeelhoudersvergaderingen (AvA).
- We gebruiken steeds vaker een uitgebreide controleverklaring waarin we onze werkzaamheden en bevindingen beschrijven. Ook de invloed op het milieu en mens zullen meegenomen worden bij de implementatie van CSRD.
- We brengen fraude- en continuïteitsrisico's in kaart en doen extra onderzoek als deze de jaarrekening beïnvloeden. Fraude komen we niet automatisch op het spoor omdat een controle geen fraudeonderzoek is en we geen opsporingsbevoegdheid hebben.

Waar liggen kansen?

- We moeten nog actiever in gesprek over wat een accountant doet, kan en mag, bijvoorbeeld tijdens een aandeelhoudersvergadering of in het maatschappelijke debat. We willen de dialoog voortzetten, op thema's zoals fraude en greenwashing.
- Incidenten blijven altijd voorkomen. Om daarvan te leren is het belangrijk om bij fouten de hele keten te onderzoeken. Zo kunnen we onze kwaliteit blijven verbeteren.
- De risico's op fraude moeten geminimaliseerd worden. Dit is een samenspel tussen AI, cyber en fraude impulsen. Er is een actieve dialoog over het belang van een verbeteringslag bij klanten.

TRANSPARANT
OVER KWALITEIT

MEER ACCOUNTANTS-
INFORMATIE IN
EEN **UITGEBREIDE**
CONTROLE-
VERKLARING

GRENZEN AAN
BEVOEGDHEDEN

Inzicht geven in niet-financiële informatie

De waarde van een onderneming bestaat voor meer dan de helft uit niet-financiële factoren die van invloed zijn op mens, milieu en maatschappij (ESG). De behoefte aan zekerheid op deze thema's neemt daarom toe. Accountants kunnen hier een rol bij spelen.

ASSURANCE OP
DUURZAAMHEID

GRIP OP
ALGORITMEN

ANALYSE OP
SENTIMENT

Wat doet KPMG?

- We bieden 'business assurance'. Zo kunnen we bijvoorbeeld van begin tot eind de duurzaamheid van ketens toetsen. Ook geven we advies over hoe deze ketens nog duurzamer kunnen worden gemaakt.
- Onze data-experts analyseren algoritmen om te controleren of deze daadwerkelijk doen wat ze moeten doen. Zo krijgen we grip op digitalisering.
- Jaarverslagen beoordelen we met kunstmatige intelligentie op sentiment en 'tone of voice'.
- Vanaf dit jaar is de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) van kracht. Onze accountants zullen op dit onderwerp kritische gesprekken voeren met de organisaties die wij controleren, en daarover bij alle grote bedrijven rapporteren in de accountantsverklaring.

Waar liggen kansen?

- Een gelijk speelveld op het gebied van uniforme regels en standaarden voor assuranceverleners draagt bij aan het succes.
- Meer aandacht voor mens, milieu en maatschappij in de corporate governance helpt de transitie naar een duurzame economie.
- We erkennen dat dit in ontwikkeling is. We zijn transparant over de keuzes en het pad dat nog te gaan is.

Samen sterk voor het publiek belang

Samenwerking is essentieel voor een gezonde keten van rapportage. Daarom werken wij intensief samen met de sector, kwartiermakers en wetenschap.

**MET ALLE
STAKEHOLDERS
OM DE TAFEL**

**FOCUS OP HET
PUBLIJK BELANG**

**INSTELLING
ONAFHANKELIJKE
STANDARDSETTER**

Wat doet KPMG?

- We denken actief mee bij de ontwikkeling van uniforme kwaliteitsindicatoren, die investeerders en maatschappelijke stakeholders relevante inzichten moeten bieden. Zij zijn daarom belangrijk bij de (door)ontwikkeling van deze indicatoren.
- Samen met Nyenrode Business Universiteit hebben we het ESG Innovation Institute opgericht om organisaties te helpen bij de transitie naar duurzaamheid.
- Als trekker van het thema ‘toekomst van de audit’ hebben we samen met sectorgenoten concrete kwaliteitsinitiatieven gepresenteerd. Zo is een grotere rol voor de accountant tijdens de aandeelhoudersvergadering gerealiseerd.

Waar liggen kansen?

- Een sterke keten vraagt om een continue dialoog met alle partijen uit de keten en de maatschappij.
- Instelling van een onafhankelijke standardsetter voor de accountancysector kan fungeren als brug tussen de maatschappelijke verwachtingen en het accountantswerk.
- In de afgelopen jaren is er al veel onderzoek gedaan naar auditkwaliteit. Dubbel werk kan worden voorkomen door deze inzichten te gebruiken.

Kwaliteitsinitiatieven

Om de kwaliteit van accountantscontroles verder te versterken zijn meerdere hervormingen doorgevoerd. Sommige initiatieven zijn nog maar net gestart en hebben daarom nog geen duurzaam effect op de kwaliteit.

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Januari Inwerkingtreding verplichte kantoorroulatie 	Januari Aanpassing Wet/ Besluit toezicht accountants- organisatie (Wta/Bta) 	Juni 'Veranderagenda Audit' verder aangescherpt 	Januari Instelling Commissie Toekomst Accountancy- sector (CTA) 	Januari Eindrapport CTA Januari Eindrapport MCA 	December Voorstel Audit Quality Indicators 	Januari Centralisering toezicht accountancy bij AFM 	December Wetsvoorstel accountancy- sector (Wijzigingswet accountancy- sector) Presentatie Druk en tegendruk: Slotrapportage kwartiermakers
Juni Inwerkingtreding verordening op de beroepseed voor accountants 	Juni 'Veranderagenda' voor duurzame kwaliteits- verbetering audit 	Juli Inwerkingtreding Wet aanvullende maatregelen accountants- organisaties 	Mei Instelling twee kwartiermakers 				
Juni Inwerkingtreding 'EU Audit Reform' 		Juli Nieuwe wijzigingen in Wwft 					

Onze visie op de toekomst van de audit

Nieuwe technologieën zorgen voorgrote toegang tot data en op algoritmen gebaseerde besluitvorming. Zowel op snelheid als op schaal. Nieuwe (Europese) regelgeving en maatschappelijke verwachtingen eisen van bedrijven dat zij informatie openbaar maken. Informatie over hun bestuur, structuren, interne processen, arbeidspraktijken en duurzaamheidsreferenties. Organisaties hebben hulp nodig bij het navigeren door deze veranderingen, maar dan met een menselijk tintje. De eisen van een traditioneel accountantskantoor veranderen en KPMG loopt voorop. KPMG transformeert de auditervaring.

Transformeren van de audit met AI

Wij maken gebruik van de volgende generatie AI-gestuurde technologie om controles uit te voeren. Diepgaande lokale en wereldwijde multidisciplinaire kennis worden gecombineerd - van datawetenschap tot klimaatverandering. KPMG's experts analyseren grotere hoeveelheden gegevens om het grotere plaatje te zien en meer waarde te creëren, terwijl ze ook de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en kwaliteit van het auditproces verbeteren.

Transformeren van de professionele ervaring

Voor KPMG-professionals creëren we meer tijd en mogelijkheden om het werk te doen dat het verschil maakt, zodat ze een lonende carrière kunnen uitbouwen in een diverse en ondersteunende, waarden gedreven cultuur. Voor de klanten van KPMG worden audits steeds begrijpelijker, hierdoor kunnen audit professionals meer waarde aan hun klanten toevoegen en helpt het hen om hun carrière in audit dynamischer, diverser en zinvoller te maken.

Het belang van ons werk

Volledig geïntegreerde audits en assurance is nodig voor 's werelds belangrijkste organisaties. Om het vertrouwen van klanten te winnen en het publieke vertrouwen in de kapitaalmarkten te versterken. Voortdurend investeren in technologie en het verdiepen van de capaciteiten van KPMG-professionals om de waarde van wat ze doen voor de klanten, hun markten en de bredere samenleving te vergroten.

Meer weten?

Ruben Fuchs

Head of Corporate Communications

+31 (0)6 83 12 31 77
fuchs.ruben@kpmg.nl

Magriet Beeksma

Adviseur Public Affairs

+31 (0)6 57 45 47 19
beeksma.magriet@kpmg.nl

© 2024 KPMG N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken die onder licentie worden gebruikt door de zelfstandige ondernemingen die lid zijn van de wereldwijde KPMG organisatie.

Bron cijfers en statistieken: jaar- en transparantieverlag KPMG Nederland (2023).